

Jernbaneverket

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: BS	S.BEH.: EC
20 JUNI 2008	
S.NR.: 06 375 -11	
ARKIV: 745.0	AVSKREVET:

Besøksadresse:
Stortorget 7, Oslo

Postadresse:
Postboks 4350
NO-2308 Hamar

Telefon:

Telefaks:

Sentralbord
Jernbaneverket:
05280

Reg. nr:
NO 971 033 533 MVA

Bankgiro:
7694.05.01888

www.jernbaneverket.no

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep

0030 OSLO

Henvendelse til: Kjartan Kvernsveen
Tlf.: 22 45 51 23
Faks:
E-post: kkv@jbv.no

Dato: 18. juni 2008
Saksref.: 2005/02967 SJS 008
Deres ref.: 06/375- EC
Vedlegg:

Høring – Delegering av markedsovervåkningsfunksjonen fra Samferdselsdepartementet til Statens Jernbanetilsyn – Endring av lisensforskriften. Jernbaneverkets høringsuttalelse.

Vi viser til departementets brev av 05.03.då.

Jernbaneverket har vurdert forslaget om å flytte markedsovervåkningsfunksjonen fra Samferdselsdepartementet til Statens jernbanetilsyn. Vi er enige med departementet i at videreføringen av dagens organisering av markedsovervåkningsfunksjonen med en delt løsning mellom departementet og Statens jernbanetilsyn er lite hensiktsmessig, og har merket oss departementets begrunnelse for dette. Vi har imidlertid også merket oss at departementet selv påpeker andre utfordringer som kan oppstå i grensesnittet mellom Statens Jernbanetilsyn og Konkurransetilsynet dersom markedsovervåkningsfunksjonen delegeres slik departementet foreslår.

Jernbaneverket noterer seg at markedsovervåkningsfunksjonen iht. jernbanepakke 1 "kommer i tillegg til den generelle konkurranselovgivningen og til de oppgaver som de etablerte konkurransemyndighetene har [...]." Vi finner likevel grunn å spørre om denne funksjonen er så ulik de oppgaver Konkurransetilsynet har per i dag at den ikke kan overlates Konkurransetilsynet. Jernbaneverket noterer at en av Konkurransetilsynets oppgaver er å "på selvstendig grunnlag vurdere offentlige ordninger og reguleringer og påpeke konkurransebegrensende effekter". Etter vår vurdering vil de funksjoner som er tillagt "Regulatory Body" iht. direktiv 2001/14 artikkel 30 alle kunne subsumeres under denne ene oppgaven.

1. Konflikt mellom ulike organers anvendelse av konkurranseregelverket.

Så vidt Jernbaneverket kan forstå (jfr. ovenfor), er Konkurransetilsynets oppgaver i henhold til konkurranseloven i det alt vesentlige de samme oppgaver som – innenfor jernbanesektoren - nå foreslås overlatt Statens jernbanetilsyn gjennom endring av lisensforskriften. Dette innebærer at det i dag finnes et fungerende organ med relevant kompetanse, relevant praksis og ikke minst med et sakstilfang som gir en riktig referanseramme for de rettslige standardene som skal anvendes og for de vurderinger som skal gjøres. Når flere organer anvender samme lovgivning, oppstår muligheten for ulik

tolkning og anvendelse av bestemmelsene, med det resultat at bestemmelsene på sikt blir uklare og at forutsigbarheten svekkes.

2. Faren for rolleblanding

Generelt er det lite heldig om et markedsovervåkningsorgan har som oppgave å overvåke og avdekke uheldige forhold ved en markedssituasjon *som det selv er hoved- eller medvirkende årsak* til.

Statens jernbanetilsyn har enten selv fastsatt eller medvirket til å fastsette store deler av norsk jernbanelovgivning. I egenskap av tilsynsmyndighet har så Statens jernbanetilsyn etablert eller medvirket til å etablere en praksis for hvordan denne lovgivningen anvendes i praksis. Deler av norsk jernbanelovgivning *har* konsekvenser for markedssituasjonen.

I egenskap av markedsovervåker vil Statens jernbanetilsyn måtte overvåke, påpeke og (i siste omgang) korrigere markedsmessig negative konsekvenser av forskrifter tilsynet selv har laget eller av praksis tilsynet selv har etablert. Det vil av markedsaktørene lett oppfattes nærmest som gitt at Statens jernbanetilsyn vil forsvare egne bestemmelser, egne vedtak og egen praksis. Dermed svekkes tilliten til at det er en reell markedsovervåkning som finner sted. (Jernbaneverket legger til grunn at en tilsvarende oppfatning vil kunne gjøre seg gjeldende ift. tilsynets etablerte rolle som klageorgan. Her kan Statens jernbanetilsyn lett komme i en situasjon der det må behandle klager på vedtak tilsynet selv har fattet eller på forhold som har sitt utspring i praksis tilsynet selv har etablert.)

Et annet forhold er at *alle norske togselskap står i et avhengighetsforhold til Statens jernbanetilsyn*. Dette gir etter Jernbaneverkets vurdering grunn til å anta at togselskapenes terskel for å gjøre Statens jernbanetilsyn oppmerksom på markedsmessige negative konsekvenser av forskrifter eller praksis tilsynet har ansvaret for kan bli uforholdsmessig høy.

3. Hensynet til rettssikkerhet og overprøvingsadgang.

Jernbaneverket antar videre at rettssikkerheten for togselskapene kan bli svekket om både markedsovervåkningsfunksjonen og oppgavene som klageinstans samles i samme organ. Jernbanetilsynets oppfatning av markedssituasjon vil naturligvis bli en viktig premissgiver for hvordan klagesakene behandles. Vi ser også en utfordring i hvordan man tenker seg en overprøving av at tilsynets oppfatning av markedssituasjonen faktisk er korrekt.

4. Oppbygging og vedlikehold av kompetanse på konkurranseregelverket. Ressursbruk.

Det følger av instruks for Statens jernbanetilsyn (§ 2) at tilsynet ”skal [...] arbeide for at jernbaneverksamheten utøves på en sikker og hensiktsmessig måte til det beste for de reisende, banens personale og publikum i alminnelighet.”

Per i dag står sikkerhet i fokus hos Statens jernbanetilsyn. Konkurransehensyn har til nå ikke hatt fokus. Dersom markedsovervåkningsfunksjonen legges til Statens jernbanetilsyn, legger Jernbaneverket til grunn at dette vil kreve oppbygging av relevant kompetanse. Konkret mener Jernbaneverket at kunnskap om hvordan markedet og dets mekanismer faktisk fungerer vil være en absolutt forutsetning for å kunne overvåke markedet på en

adekvat måte. Statens jernbanetilsyn vil således få behov for å tilsette annen kompetanse enn tilsynet besitter per i dag.

Sett hen til at vi i dag har et organ, Konkurransetilsynet, som innehar markedsovervåkningskompetanse, mener Jernbaneverket det ville gi bedre ressursutnyttelse om markedsovervåkningsfunksjonen iht. lisensforskriften ble tillagt Konkurransetilsynet.

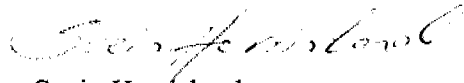
Oppsummering og konklusjon:

Jernbaneverkets anbefaling er at markedsovervåkningsfunksjonen overlates Konkurransetilsynet.

Med hilsen

Steinar Killi
Jernbanedirektør

Svein Horrisland
etatsdirektør for marked
og kommunikasjon